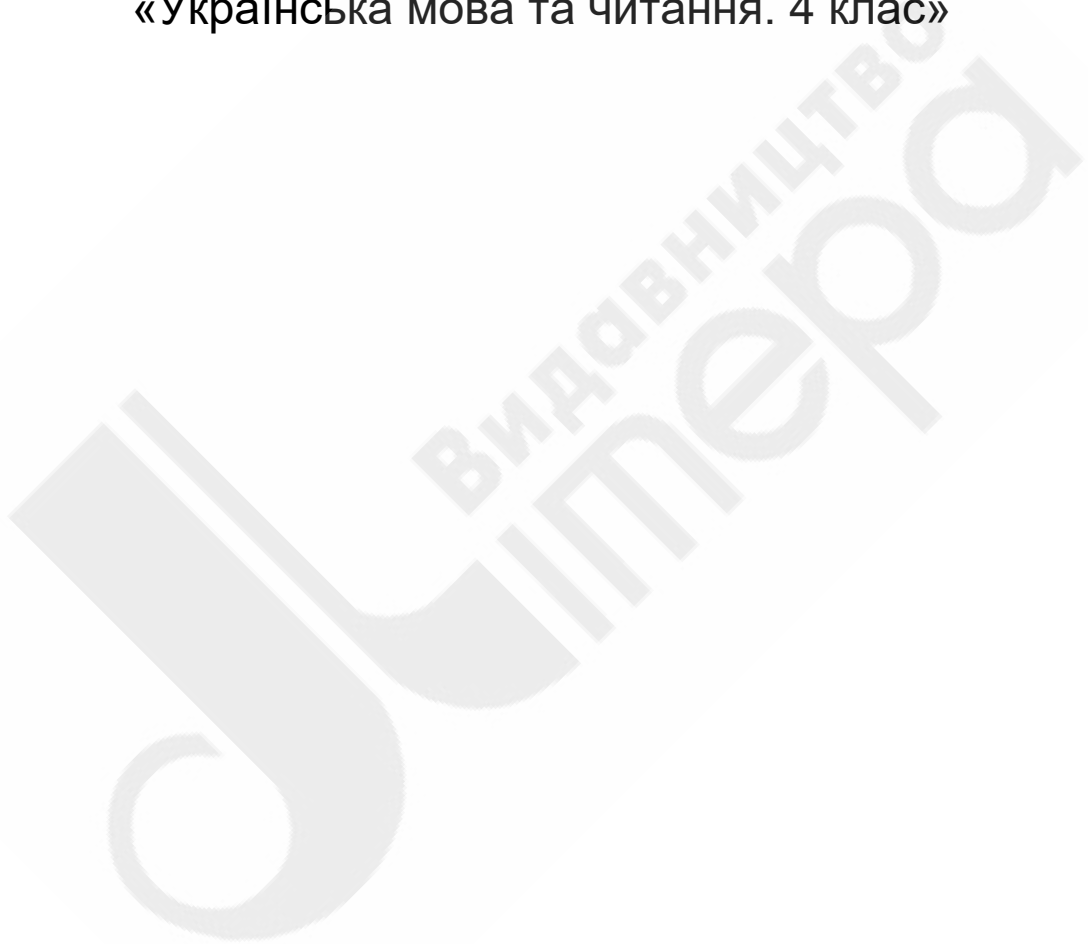

Л. І. Зарольська

ДІАГНОСТИЧНІ РОБОТИ
ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ

до підручника: О. Л. Іщенко, А. Ю. Іщенка

«Українська мова та читання. 4 клас»

Літера ЛТД

2020

7

Такі різні вірші. Дієслово

Перевірте, чи готові ви до роботи. Уважно прочитайте записи в обох стовпчиках і стрілками поєднайте їх. Подумки проговоріть речення, які утворилися. Якщо потрібно, користуйтеся підручником, зверніться за порадою до товаришів чи вчителя.

Якщо —————> ТО

дієслово стоїть
у минулому часі, то

воно стоїть
у неозначеній формі

у 3-й особі множини
дієслово має закінчення
-ать, -ять

воно змінюється
за числами та родами

у 3-й особі множини
дієслово має закінчення
-уть, -ють

в особових закінченнях
пишеться **е**

не можна визначити час,
особу, число дієслова

в особових закінченнях
пишеться **и**

I варіант

☆ **1.** Прочитайте вірші. Поряд з кожним запишіть його жанр: лімерик, вірш без рими, потішка, безконечник, хайку, акровірш.

- 1.** Он рибалка-птах: _____
любо глянуть, як пірна, _____
але й сумно — ах! _____

Мацуо Басьо, переклад Миколи Лукаша

- 2.** Проходив повз деревце, _____
відхилив гілку рукою, _____
потім відпустив — гілка, як песик,
лизнула зеленим язиком у щоку.

Василь Голобородько

- 3.** Крокували дорогою коники,
Калатали щосили у дзвоники,
Сповіщаючи всіх, _____
Хто почути їх зміг, _____
Що ідуть вони в гості до слоників.

Валерія Воробйова

- 4.** Був собі баран та вівця,
Накосили вони стіжок сінця, —
А я знов почну з кінця: _____
Був собі баран та вівця _____
(і так далі, поки не докучить)

Олена Пчілка

- 5.** Їла Катя паляницю, _____
Пригостила нею кицю. _____
Киця бігає по хаті, _____

Чим же я віддячу Каті?
 Як стемніло — киця в ліжко
 Принесла Катрусі мишку.

Ігор Січовик

6. Рої, котрих не полічити,
 Осіли в травах відпочити.
 Смакують білу конюшину,
 Аж поки сонце не зустрінуть.

Михайло Дубов

☆ **2.** Запишіть номери віршів, у яких:

- є порівняння
- описуються почуття
- явище природи змальовується як жива істота.

☆ **3.** Заповніть таблиці — випишіть дієслова з віршів 5, 6.

Минулий час	Теперішній час	Майбутній час

Неозначена форма	

☆ **4.** Випишіть з вірша номер 3 синоніми до таких дієслів:

дзвонили — _____

прямують — _____

маршували — _____

☆ **5.** Змініть дієслова так, щоб вони відповідали на питання в дужках. Запишіть утворені дієслова.

Дізнаватися — ти (що зробиш?) _____

Зупинитися — він (що зробить?) _____

Якщо ви впоралися з першою частиною, виберіть завдання зі знаком ☆ або ☆ і виконайте їх.

≡ ☆ **1.** Підкресліть у вірші номер 5 однорідні присудки.

≡ ☆ **2.** Що ви уявляєте, читаючи вірш Василя Голобородька (номер 4)? Напишіть про це 2–3 речення.

 1. Заповніть пропуски. Перед цим визначте дієвідміну дієслів.

Ід..те, ід..мо, бо ід..ть (_____ дієвідміна).

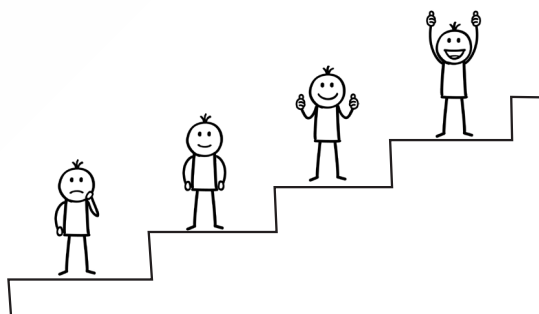
Проход..те, проход..мо, бо проход..ть (_____ дієвідміна).

Відпуст..те, відпуст..мо, бо відпуст..ть (_____ дієвідміна).

Нес..те, нес..мо, бо нес..ть (_____ дієвідміна).

 2. Який із віршів вам найбільше сподобався? Чому? Напишіть про це 2–3 речення.

Оцініть, як ви почуваетесь після виконання роботи. Обведіть відповідний малюнок.

II варіант

☆ **1.** Прочитайте вірші. Поряд із кожним запишіть його жанр: лімерик, вірш без рими, потішка, безконечник, хайку, акровірш.

- 1.** Був собі журавель _____
Та журавочка, _____
Наносили сінця _____
Повні ясельця.
Наша пісня гарна й нова, —
Почнем її, братця, знова:
Був собі журавель
Та журавочка...

Олена Пчілка

- 2.** Заманулося дідові з Гретни _____
Прогулятися в кратері Етни. _____
Хтось пита: — Припікає? —
Дід гука: — Замерзаю! —
От збрехав так збрехав дід із Гретни.

Едвард Лір, переклад Олександра Мокровольського

- 3.** Довгий, довгий шлях — _____
і ніхто не йде навстріч, _____
лиш осіння ніч...

Мацуо Басьо, переклад Миколи Лукаша

- 4.** Метелик женеться за метеликом,
зазирає в розгорнені сторінки крил,
читає по літері — _____
і виходить слово легеньке: _____
промінь.

Василь Голобородько

5. Попід вікнами Мороз
 Ходить-щулиться,
 То загляне у садок,
 То на вулицю:
 — Де ж це дітоньки малі
 поховалися,
 Та невже ж вони мене
 ізлякалися?

Катерина Перелісна

6. Рию, рию хвилями береги
 І петлюю змієюю крізь луги.
 Кригою закутаюсь взимку я,
 А на весну плине знов течія.

Михайло Дубов

☆ **2.** Запишіть номери віршів, у яких:

- дієслова вживаються в переносному значенні;
- описується почуття самотності;
- явище природи змальовується як жива істота.

☆ **3.** Заповніть таблиці — випишіть дієслова з віршів 5, 6.

Минулий час	Теперішній час	Майбутній час

☆ **4.** Випишіть з вірша номер 2 синоніми до таких дієслів:

обманув — _____

викрикує — _____

захотілося — _____

☆ **5.** Змініть дієслова так, щоб вони відповідали на питання в дужках. Запишіть утворені дієслова.

Звертатися — він (що робить?) _____

Ховатися — ти (що робиш?) _____

Якщо ви впоралися з першою частиною, виберіть завдання зі знаком ☆ або ☆ і виконайте їх.

≡ ☆ **1.** Підкресліть у вірші номер 6 однорідні присудки.

≡ ☆ **2.** Що ви уявляєте, читаючи вірш Василя Голобородька (номер 4)? Напишіть про це 2–3 речення.

8

Порівнюємо тексти. Прислівник. Службові частини мови

Перевірте, як ви готові до роботи. Поєднайте стрілками назви стилів з їхніми описами.

Яскраві описи.
Автор передає свої враження, викликає в читача певні почуття.
Вживаються порівняння, епітети.
Є діалоги.

НАУКОВИЙ

ХУДОЖНІЙ

НАУКОВО-
ПОПУЛЯРНИЙ

Точна інформація, наведення фактів і аргументів, уживання термінів.

Наукова інформація подається в цікавій формі.

Доповніть речення.

- Прислівники відповідають на питання _____
- Сполучники поєднують _____
- _____ надають словам додаткового значення.
- _____ служать для зв'язку слів у реченнях і словосполученнях.

I варіант

☆ **1.** Прочитайте тексти. Виберіть назву для Тексту 1 (підкресліть). Вставте пропущені букви.

ТЕКСТ 1

«Осінь для сойки», «Сойчин гай», «Запас на зиму»

Люблю пізно восени блукати лісом. Густий туман обволакає похнюплені і мовчазні дерева, листя з яких давно облетіло. Тільки де-не-де вітер закручує на тонкій павутині поруділий листочок.

Здається, ніщо не тривожить лісової задуми. Але варто прислухатися, придивитися — і стане ясно, що ліс живе своїм життям.

Щось зашаруділо в кущах. Перелітають з дерева на дерево сойки. На високій груші примостилася сойка. Посиділа хвилину, причепурилася, а потім заспівала. Зовсім як іволга. Сойка, мабуть, улітку підслухала, як співає «лісова флейта», і тепер старанно повторює мелодію, яку чула.

Але досить репетицій! Пора і за роботу братися. Осінній день як заячий хвіст, а справ он скільки. Зима — не рідна тітка. Як дошкулить морозами та завірюхами, не знатимеш, куди діватися.

Перш за все треба заpastися їжею. Жолуді — улюблені сойчині ласощі. Треба їх якомога більше назбирати.

*Сойка (з)літає (на)вкриту листям землю (під)дубом вибирає жолудь (і)летить (у)гущавину. Там його ховає.

Знову схопила жолудь, але подалася зовсім в інший бік. Там теж влаштує собі комірчину. Так триватиме, поки сойці не набридне «працювати» і вона полетить шукати іншого заняття.

Сойка робить восени сотні схованок у лісі, але швидко забуває про них і взимку рідко живиться своїми припасами.

Та то не велика біда. Сойка знайде інший корм. А коли зійде сніг, жолуді, що їх посадила сойка, пустять корінці, викинуть по чотири несміливих листочки, потягнуться вгору крихітними дубками.

Сотні дубків виростуть далеко від батьківського дуба. Справжній гай зашумить під весняним небом.

За Степаном Мацюцьким

ТЕКСТ 2

Сойка веде почасти осілий, почасти кочовий спосіб життя. Час від часу здійснює короткі перельоти в пошуках харчів. Сойка — всеїдний птах. Їсть безхребетних та хребетних, наприклад полівок і дрібних птахів. Споживає жолуді, різноманітні горіхи і ягоди. Восени вона збирає жолуді й закопує їх у землю, роблячи запаси на зиму.

☆ **2.** Запишіть, який з текстів є науковим, а який — науково-популярним.

Текст 1 _____

Текст 2 _____

☆ **3.** У виділеному реченні обведіть сполучники.

☆ **4.** Із виділеного речення випишіть у стовпчик чотири прислівники. Поставте до них питання, доберіть антоніми.

☆ **5.** Спишіть речення із *, розкриваючи дужки і розставляючи розділові знаки. Підкресліть прийменники.

☆ **1.** До поданих слів доберіть спільнокореневі прислівники.

Ніч — _____

Середина — _____

Передній — _____

Літо — _____

☆ **2.** У Тексті 2 підкресліть наукові терміни. Вони траплялися вам на уроках «Я досліджую світ».

☆ **1.** У завданні 4 позначте суфікси та префікси, за допомогою яких утворилися прислівники.

☆ **2.** У Тексті 1 обведіть ту частину, де автор пояснює дії сойки ніби від імені самого птаха.

Оцініть, як ви почуваетесь після виконання роботи. Обведіть відповідний малюнок.

II варіант

☆ 1. Прочитайте тексти. Виберіть назву для Тексту 1 (підкресліть). Вставте пропущені букви.

ТЕКСТ 1

«Квартиранти старого дуба», «Дім для норки»,
«Цікавий відпочинок у лісі»

*Стежка минула березовий гай (з)ненацька (пере)бігла (по)кладці через річечку і (ви)скочила (на)просіку. Ліворуч тягнулася посадка молодих сосонок, а праворуч я побачив широкий пень. Неподалік розкинув гі . . я кремезний дуб. Тут, мабуть, і перепочину, і пообідаю.

Дістав з рю . . зака бутерброд, термос із чаєм.

Тут згори почулися голосні звуки: хорх, хорх, хорх!

Трохи не о . . пікся з несподіванки. Шви . . ко глянув угору і помітив, як на в . . рхівці майнула тінь. Це була темно-коричнева норка. Норка раптом ніби розчинилася в стовбурі дуба. З гл . . бини дерева почувся тоненький писк. Не інакше як мати повернулася до малят. Як же норка потрапила в своє гніздо?

Я обд . . вився дерево і помітив, що в . . ликий пласт кори в одному місці відстав від стовбура. То і був вхід до гнізда.

На тонкій гілці ліщини озвалася синиця. Злетіла з куща — і прямо до дуба. Аж тепер я побачив на ньому маленьке дупло. Видовбав його дятел, пожив та й покинув, а тепер оселилася в ньому синиця.

Я уважніше оглянув дуб. І знайшов ще одне дупло. Чие ж воно? Довго чекати не довелося. **Незабаром по стовбуру швиденько скотився головою вниз сірий клубочок і тихенько пінькнув та сховався в дуплі.** Повзик!

Он як розщедрився дуб! Зразу трьом квартирантам дав помешкання.

Я б іще довго спостерігав за квартирантами старого дуба, та пора було йти. Я вдячно глянув на лісового велетня, який подарував мені стільки незабутніх вражень, уважно подивився навкруги, щоб добре запам'ятати місце, стежка повела мене до автобусної зупинки.

За Степаном Мацюцьким

ТЕКСТ 2

Європейська норка — невелика хижа тварина. Тіло в неї витягнуте і гнучке, морда вузька з короткими вухами, лапи короткі. Живуть норки поодиноці. Самі вони нори риють рідко, найчастіше займають готові нори водяних щурів, ондатр, низько розташовані дупла. Житловий простір тварини вистилають пір'ям птахів, сухою травою, мохом.

☆ **2.** Запишіть, який із текстів є науковим, а який — науково-популярним.

Текст 1

Текст 2

☆ **3.** У виділеному реченні обведіть сполучники.

☆ **4.** Із виділеного речення випишіть у стовпчик чотири прилівники. Поставте до них питання, доберіть антоніми.

☆ **5.** Спишіть речення із *, розкриваючи дужки і розставляючи розділові знаки. Підкресліть прийменники.

☰☆ **1.** До поданих слів доберіть і запишіть спільнокореневі прислівники.

День — _____

Верхній — _____

Задній — _____

Зима — _____

☰☆ **2.** У Тексті 2 підкресліть наукові терміни. Вони траплялися вам на уроках «Я досліджую світ».

☄ **1.** У завданні 4 позначте суфікси та префікси, за допомогою яких утворилися прислівники.

☄ **2.** У Тексті 1 обведіть ту частину, у якій автор описує свої враження і почуття.

Оцініть, як ви почуваетесь після виконання роботи. Обведіть відповідний малюнок.

9

Повторюємо вивчене в четвертому класі

Прочитайте. Позначте те, чого ви найкраще навчилися за цей рік (5–6 видів роботи).

Підкресліть кольоровим олівцем два види роботи, які вам подобалися найбільше.

Як ми працювали з текстом

Читали і намагалися його зрозуміти, тому:

- обмірковували текст і знаходили ключові слова
- відповідали на запитання і ставили запитання
- інсценізували тексти
- добирали аргументи
- складали карти думок
- складали тести

Писали твори — розповіді, міркування, описи, а також вірші, фантастичні оповідання

Досліджували текст, а саме:

- визначали, з яких частин складається текст
- вчилися розрізняти факти і думки
- визначали стиль тексту
- виявляли реальне та фантастичне
- розповідали про героїв творів
- шукали цікаві слова і вислови

I варіант

☆ **1.** Прочитайте уривок із повісті Сашка Дерманського «Чудове Чудовисько». Вставте пропущені букви (де потрібно). Підкресліть головні члени у виділеному реченні.

Минали дні. За днями линули тижні, й ось уже цілих два місяці сплигло, відколи Чу з'явився у школі. Час ішов, а нових подяк у Чудовиська так і не додалося. Не тому, що він не зробив за весь цей час нічого доброго. Просто учні та вчителі спочатку трохи насторожено ставилися до такого незвичайного третьокласника.

Та з часом у школі звикли до Чу, до кольору його кожу-ха, до синіх горошків і навіть до рю..зака-самовара. Та й сам він призв..чаювався до навча . . я. Щоправда, деякі батьки, дізнавшись про чудовисько в школі, зняли бучу, погрожували забрати своїх діток до інших шкіл. Однак, побачивши, що Чу бе..печний, вгамувалися. Їхні сини та дочки також ні за які бублики не погоджувалися йти з єдиної в країні, а може, й у цілому світі, школи, в якій навчаєт . . я справжнє чудовисько.

Як і всі учні, Чу сидів на уроках, уважно слухав ро..повіді й поясне . . я вчителів, а вечорами, сидячи при каганці в своєму курені, старанно виконував домашні завдання з математики і україн..с..кої мови.

Часто-густо вони розв'язували задачі, виконували впра-ви чи заповнювали географічні карти вдвох із Сонею в неї вдома. Так було веселіше. Та й, чесно кажучи, спершу Чу потребував сторонньої допомоги, коли чогось не розумів. **Соня з радістю допомагала другові.** Поробивши уроки, друзі гралися з песиком Томом та привчали його їсти котлети й сардельки. До школи Чу ходив охоче. Не те, щоб йому були дуже до вподоби заняття, — ні. Найбільше

Чудовиську припали до душі відвідини буфету. Не було такої перерви, щоб Чу не навідався до чарівного віконця на другому поверсі, в якому він завжди знаходив смачну здобу й тютю Мотю.

За Сашком Дерманським

☆ **2.** Гарний читач розуміє більше, ніж написано. Тож знайдіть у тексті інформацію і допишіть речення.

Чу — це _____

Він мешкає _____

Дітям подобається, що _____

Дивне в ньому те, що _____

До навчання Чу ставиться _____

До школи він ходить охоче, бо _____

☆ **3.** З останнього абзацу випишіть по два:

іменники _____

прикметники _____

займенники _____

дієслова _____

прислівники _____

сполучники _____

прийменники _____

один числівник _____

 4. Вставте пропущені розділові знаки. Підкресліть однорідні члени речення.

Чу сидів на уроках слухав уважно вчителів і виконував домашні завдання.

Якщо ви впоралися з першою частиною, виберіть завдання зі знаком або і виконайте їх.

 1. Прочитайте. Позначте в дужках відмінки іменників та займенника.

Поробивши уроки () , друзі () гралися з песиком () Томом та привчали його () їсти котлети й сардельки ().

 2. У першому абзаці тексту знайдіть і підкресліть речення, у яких ідеться про час.

1. Позначте тлумачення фразеологічного звороту.

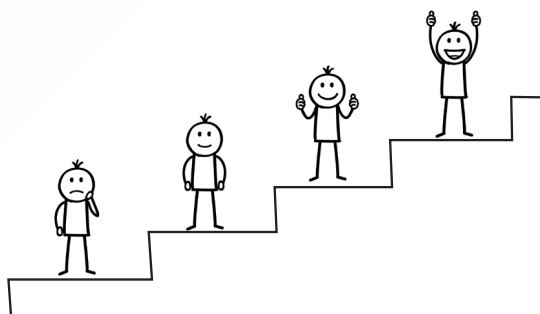
Зняти бучу — це:

- образитися;
- сваритися;
- не погоджуватися.

2. Пригадайте, що ви знаєте про Сашка Дерманського. Складіть і запишіть про це два речення.

Оцініть, як ви почуваетесь після виконання роботи. Обведіть відповідний ма-лююнок.

II варіант

1. Прочитайте уривок із повісті Сашка Дерманського «Чудове Чудовисько». Вставте пропущені букви. Підкресліть головні члени у виділеному реченні.

Сьогодні Соня прокинулася з чудовим настроєм. Учора був незабутній день — Чу здобув останню свою подяку. І дуже вчасно. Бо сьогодні, до речі, уже 27 травня, отже, вночі з понеділка на вівторок у лісі, де живе Чу, збереться літнє Велике Жахливе Збіговисько. Та нехай, не страшно — тепер Чу ніхто нікуди не кине. Він заробив усі сім подяк від людей і довів, що чудовиську з дітьми можна дружити, а з людьми можна співіснувати, якщо поводитися по-людськи: гарно, виховано і по-чесному. І байдуже, світлий ти чи темний, гладенький чи волохатий, в горошок чи в смужку, — дружба не зважає на такі речі...

І взагалі сьогодні страшенно важливий день. Адже в школі буде Оста . . й дзвоник — ро..почнеться лінійка і вруче . . я похвальних грамот.

Соня до останнього чекала на Чу, але він так і не прийшов. Дов..лося йти самій.

— Мабуть, готуєт . . я до Збіговиська, — ро..чаровано міркувала Соня. — Нічого, завтра прийде й забере свій табель. Думаю, зрадіє, бо оцінки в нього, та й у мене теж, мають бути гарні. Ми ж старалися.

Оцінки й справді виявилися гарними. **Сам д..ректор вручав табелі найкращим учням.** А найкращі, до числа яких потрапили й Соня з Чу, отримали ще й похвальні грамоти.

Удома на честь гарного закінчення третього класу бабуса влаштувала онуці святковий обід з лимонадом і тістечками. Соня сподівалася, що на трапезу завітає й Чу, однак він так

і не прийшов. Так само, як і наступного дня, і наступного, і в понеділок теж...

«Мабуть, дуже багато справ перед Збіговиськом, — думала Соня, — але ж хоч на хвильку можна було забігти...» У понеділок дівчинка цілий день була сама не своя.

За Сашком Дерманським

2. Гарний читач розуміє більше, ніж написано. Тож знайдіть у тексті інформацію і допишіть речення.

Чу — це _____

Він мешкає _____

Щоб залишитися серед людей, Чу повинен був _____

Він зміг жити серед людей, бо _____

Чу може не боятися Великого Жахливого Збіговиська, тому що _____

Соня тривожиться, бо _____

3. Із першого абзацу випишіть по два:

іменники _____

прикметники _____

займенники _____

дієслова _____

прислівники _____

сполучники _____

прийменники _____

один числівник _____

4. Вставте пропущені розділові знаки. Підкресліть однорідні члени речення.

Чу прийде до школи отримає свій табель і зрадіє.

Якщо ви впоралися з першою частиною, виберіть завдання зі знаком або і виконайте їх.

 1. Прочитайте. Позначте в дужках відмінки іменників.

На честь закінчення третього класу (_____) бабуся (_____) влаштувала онуці (_____) святковий обід (_____) з лимонадом і тістечками (_____).

 2. У першому абзаці тексту знайдіть і підкресліть речення, у якому йдеться про справжню дружбу.

